

СВЕТИ МЪЧЕНИК ДИМИТЪР СЛИВЕНСКИ

† 1841 година
Чества се на 29 януари

Тропар на свети мъченик Димитър Сливенски

Бидейки свята издънка от благочестив сливенски род, Димитрие, мъчениче славни, ти си произрасъл обилни плодове на всяка добродетел, пазейки православната наша вяра, и като си завършил мъченически живота си, посрамил си злочестивите агаряни, мъчениче славни, моли Христа Бога да ни дарува велика милост.

Житие на свети мъченик Димитър Сливенски

Свети Димитър Сливенски е роден в Сливен на 9 октомври 1818 година. Родителите му били бедни и благочестиви люде - баща му Иван и майка му Комна. След като осем години били бездетни, родил се Димитър като плод на много вяра и молитва. Поради бедност той останал без образование и бил неграмотен, но поради постоянното посещение на храмовите богослужения и добрата си памет, той пеел прекрасно и наизуст много от църковните песни. След като умрели родителите му бедната им къщица се срутила и мястото било присвоено от съседите-турци. Той останал бездомен и се видял принуден да стане слуга. Бил среден на ръст, но хубавец, та работодателят му правел опити чрез синовете си да го отвлече от християнството и да го потурчи. Димитър смело заявявал, че Христос е от Бога изпратен, че е пострадал изкупително, възкръснал подир смъртта си, възнесъл се в небесата и всичко владее на небето и земята; а Мохамед е един прост и обикновен човек. В отговор на тия му думи турчинът силно пламнал от гняв, ударил му плесница и с ругателни думи го изгонил из дома си, без да му плати нищо за дотогавашната работа.

Димитър се зарадвал, че така трябвало да напусне този нечестив дом и се хванал на друга работа, за да изкарва прехраната си. И много често се налагало да влиза в спор с турците по въпроса за вярата - християнска или мохамеданска, което стигало и до представителите на властта. В това време пристигнал нов турски кадия (съдия) от Одрин в Сливен, който според турските закони имал не само съдебна, но и върховна за областта административна власт. Димитър нарочно бил повикан да прислужва при угощението, което местните бейове устройли в чест на новодошлия. Той бил наклеветен пред кадията, затова когато си свършил работата и се накарал да си отиде, кадията го задържал с намерение да го убеждава и насилва да стане мохамеданин. Димитър в отговор на убеждаванията и обещанията иронично заявил: "Олур ба, ефендим" ("Бива, бе, господин съдия!"). Турците взели сериозно тези думи и веднага един от тях се заловил да навие на главата му бяла чалма, каквато могъл да носи само правоверният мохамеданин. Но Димитър я хвърлил на земята и избягал, защото знаел, че това много ще озвери турците. Гонили го, търсили го по къщите на града, но напразно: Димитър осъмнал в една плевня на село Ичера, гдето прекарал скрит три денонощия гладен и жаден. Най-после го открива собственикът на плевнята, който като узнава станалото, дал му пари, цървули и хляб и го изпратил на север да се спасява, защото тук за него вече нямало живот.

През Разград Димитър отишъл в Русе и се явил при владиката, който го задържал в митрополията си няколко дни. След като го поучил достатъчно във вярата и подвига, дал му пари и го изпратил назад в Сливен, за да пострада мъченически на същото място, гдето станало отричането от Христа, макар и на шега. Предал се на турската стража още в Жеравна, а в Сливен, когато го водели вързан в градското управление, той на всеки срещнат християнин се покланял и казвал: *"Простете ме, братя, аз се предадох на тези безбожни читаци, за да прославя нашата вяра!"* В затвора три дни подред той молил стражата да му повикат християнския свещеник игумен х. поп Стефан, обаче стражите не изпълнили молбата му. Свещеникът от своя страна правил опити да проникне до него в затвора, обаче властниците не му позволили.

На първото съдебно заседание кадията му припомнил, че той открито обещал да смени вярата си, и сега като дошъл и сам се предал в ръцете им, това направил навярно с намерение да изпълни обещанието си. Свети Димитър изслушал думите на кадията, извадил от пазвата си кръста, който русенският митрополит му подарил, показал го и рекъл, че той вярва в Бога, в Исуса Христа, Който приел човешко естество и бил разпнат за нас на кръст. *"Не съм давал обещание да сименя вярата. Ако ли моите думи, казани на шега, вие сте взели за истина, тогава вие сте за съжаление. Аз съм християнин и в Името на Христа съм готов да претърпя всичко, което можете да ми сторите!"* Целунал кръста и го пуснал пак в пазвата си. Кадията го предупредил, какво го чака ако не се потурчи, дал му тридневен срок за размисъл и го пратил в затвора. След този срок отново го изправил на съд, и понеже обещанията и ласканията

не могли да изменят мисълта на мъченика, тогава го предал на мъчения. Целият град се развълнувал: фанатичните турци искали или да се потурчи, или да бъде обезглавен, а християните тръпнели, да не би Димитър да отпадне от вярата и се радвали на мъжественото му поведение. Най-после игуменът на Дохиарския светогорски метох в Сливен х. поп Стефан успял да види мъченика в затвора и той му разказал всичките си страдания: били го на голо с мокри дюлеви пръчки, поставили го легнал на земята и върху корема му натоварили четири хромелни камъни (камъни за мелене на булгур); после цяла нощ го оставили да лежи на голата земя, вързан за ръцете и нозете и опънат на четири страни; набивали трески под ноктите на ръцете и нозете му.

Цяла година свети Димитър лежал в затвора изтезаван, без да може някой да облекчи съдбата му. На втората година свикали ново съдебно заседание, на което турците искали мъченикът да бъде осъден на смърт. Но смъртната присъда трябвало да бъде потвърдена от Цариград. След три месеца, на 28 януари 1841 г., потвърждението пристигнало в такъв смисъл: "Да му се предложи – в джамията ли иска да се поклони Богу или в църквата, и ако поиска това последното, тогава да се пристъпи към изпълнение на смъртната присъда!" Като му прочели дума по дума това писмено решение, свети Димитър казал: *"Водете ме в църквата! Там ще се поклоня на Бога и на св. Богородица и ще се помоля да приемат душата ми!"* С това съдбата му била решена. Сливенските първенци успели да издействат решение от кадията, мъченикът да бъде посетен от игумена х. поп Стефан, за да го изповяда и причасти. На 29 януари специални викачи обявили, че утре ще бъде заклан "нечистият гяурин, който се подиграл и похулил вярата на турците".

На 30 януари 1841 г. в 8 часа сутринта извели мъченика от затвора, окован в железни вериги, с вързани назад ръце, и го повели към лобното място. Свети Димитър бил спокоен, покланял се на срещнатите християни и казал: *"Прощавайте, братя, и се молете на Бога за мене!"* Пред фурната, гдето свети Димитър работел някога, го поставили на колене. Палачът удря веднъж – потича буйна кръв, удря втори път – главата увисва, но все още се държи на тялото, удря трети път – главата пада. Игуменът х. поп Стефан събрал окървавения пръст в едно сандъче, което положил под престола на катедралата "Свети Димитър". По-късно сливенският митрополит Гервасий наредил на свещениците да закопаят сандъчето под светия престол, гдето си стои и досега.

Тялото останало на лобното място едно денонощие, пазено от стража. На другия ден излязло решение то да бъде хвърлено в реката, защото според Корана земята не могла са приеме тялото на човек, който похулил Мохамеда. Но влиятелните сливенски християни успели да получат разрешение от кадията да го погребат по християнски и игуменът х. поп Стефан и поп Янко го погребали тържествено в двора на Дохиарския метох.

© Жития на светиите. Синодално издателство, София, 1991 година, под редакцията на Партений, епископ Левкийски и архимандрит д-р Атанасий (Бончев), източник: www.pravoslavieto.com

Житие и страдание на свети мъченик Димитър Сливенски

Мъченик Димитър е роден на 9 октомври 1818 г. в гр. Сливен. Баща му Иван и майка му Комна били благочестиви християни, но осем години нямали деца. Най-сетне Господ чул техните усърдни молитви и им дал мъжко чедо — този мъченик Димитър. Момчето растяло и преуспявало в разум и мъдрост, в покорност на родителите си и други добродетели. Макар да останало неграмотно, като умно и паметливо, то научило от слушане в църква много църковни песнопения и обичало да ги пее наизуст в дома си. Енорийският свещеник, отец Янко, често посещавал родителите му и като слушал Димитър тъй сладкогласно да пее църковните песнопения, мъмрел ги, задето оставили момчето неграмотно, след като Бог му е дал такава дарба.

Димитър израснал добронравен младеж. Бил среден на ръст, юначен и красив наглед. Една седмица след смъртта на неговите родители брат му Стефан, роден три години подир него, заминал за Влашко и повече не се върнал. Така Димитър останал сам в тяхната скромна къщурка в Кафтанджийската махала. Скоро обаче тя се срутила от старост, а мястото си присвоили съседите турци. Като беден сирак Димитър се принудил да се глави за слуга при един турчин.

Турчинът харесал работния и снажен младеж и чрез синовете си дълго се мъчел да го привлече към мохамеданската вяра, но напразно. Най-сетне взел лично да го придумва да се потурчи, но Димитър смело му отговорил: *"Нашата християнска вяра ни е дадена направо от Бога, Исуса Христа. А вашата вяра не ви е дадена от Бога, а от един обикновен човек, на име Мохамед."* Като чул това, турчинът скочил, ударил му плесница и с ругатни го изгонил от дома си, без да му заплати нито грош за прослуженото време.

Зарадван, че се избавил от нечестивите натяквания на друговерците, младежът напуснал дома им. Скоро след това той постъпил на работа при един хлебар и така се прехранвал с труда на ръцете си. Любовта му към Христа и християнската вяра от ден на ден се разгаряла в неговото чисто сърце. Ревността му към нея особено се проявявала, когато Димитър ходел из града, за да продава топъл симид [квасна питка от бяло брашно (тур.)] В разговорите си с турците той често хвалел християнската вяра и изтъквал предимствата ѝ пред мохамеданството. Това скоро му спечелило омразата на турците, която все повече нараствала. Накрая някои по-фанатично настроени мюсюлмани, подстрекавани от мюдюрин [околийски управител (тур.)], намислили да му отмъстят.

Точно по това време в Сливен пристигнал от Одрин нов кадия [съдия (тур.)] и турските първенци според обичая приготвили угощение в негова чест. В уречения ден повикали Димитър и му дали да занесе на фурната приготвения за вечерята гювеч. Когато ястието било изпечено, младежът, без нищо да подозира, го отнесъл обратно в къщата, където щяла да се състои гощавката. Там той срещнал новия кадия. Като го поздравил, Димитър понечил да си отиде. Обаче кадията, предупреден от местните турци, че именно този е хулителят на тяхната вяра, го задържал и го поканил да седне заедно с тях. Поднесъл му любезно тютюн, но Димитър отвърнал, че не пуши. Тогава му подали чаша ракия. Младежът отказал и това и пак направил опит да си тръгне, но напразно и настойчиво го задържали. Най-сетне кадията направо му казал: *"Хайде да те потурчим, бе Димитре! Виж какъв райски живот си живеем ние! Според нашата вяра е срамота и грехота такъв красив момък като тебе да носи гяурско име. Ако приемеш мюсюлманството, аз ще убедя твоя бивш господар да те направи свой зет и да ти даде половината си богатство. Освен това ти ще станеш най-влиятелният първенец в Сливен."* Димитър подигравателно му отвърнал: *"Олур бе, ефендим — Бива бе, господине!"* Но кадията се хванал за тези думи и един турчин веднага извадил от пояса си бяла кърпа и почнал да я навива на главата на младежа като чалма. Димитър разбрал, че работата става сериозна и, като скочил, извикал: *"Ама вие да не сте взели думите ми за истина! Знайте, че християнин, който вярва в истинския Бог Иисус Христос, никога няма да се отрече от Него и да се обърне към вашия Мохамед, който не е пратен от Бога, нито от Божиите пророци и апостоли, а е самозван пророк, предводител на неверници!"* После хвърлил чалмата на земята и избягал. Няколко разгневени турци се спуснали подире му, но не успели да го стигнат. Часът бил около три през нощта по турското времеброене [9 часа вечерта, бел.]. Цяла нощ турските сеймени [полицейски стражар (тур.)] сновали с фенери по улиците на Сливен, претърсвали къщите на роднините и приятелите на Димитър, но не успели да го намерят.

В нощния мрак Димитър се добрал до един плевник в село Ичера, на двадесетина километра от Сливен, дето прекарал три денонощия гладен и жаден, без никой да го види. Накрая, премаялял от глад, той се открил на стопанина на плевника. Това бил един възрастен човек и добър християнин, който не казал за беглеца дори на домашните си, но като му дал чифт цървули, хляб и пари, заръчал му да отиде при Русенския владика, защото друго спасение за него не виждал.

През нощта Димитър се отправил на път. Като стигнал Разград, отседнал за известно време в града, работейки при един тамошен симидчия. Но щом спечелил малко пари, продължил към Русе.

Там отишъл при владиката и се изповядал пред него, като му открил всичко за себе си. Русенският митрополит се оказал добър духовен пастир. Той забелязал пламъка на вярата, който горял в сърцето на Димитър, и три дни го задържал в

митрополията, където го хранел и наставлявал. На тръгване му дал една златна монета и дървено кръстче и рекъл: *"Помни всичко, каквото ти говорих за нашата християнска вяра! А кръста окачи на гърдите си! Той ще ти бъде спътник до края на живота!"* Щом излязъл от митрополията, Димитър развалил златната монета и раздал на сиромаси половината от нейната стойност. Млад и силен, той спокойно можел да се отправи към Влашко или Молдавия, където по онова време много български младежи намирали препитание и устройвали живота си. Но в сърцето на Димитър неударимо горяла свята решимост да пострада за Христа. Затова, като сложил кръста на гърдите си и се помолил горещо в себе си, той се запътил обратно към родния си град.

Когато стигнал в Жеравна, момъкът забелязал, че двама турски стражари го оглеждат от главата до петите. Димитър се прекръстил три пъти, пристъпил към тях и твърдо им казал: *"Виждам, че все още ме търсите. Аз съм Димитър, когото вашите първенци искаха насила да потурчат. Ако търсите мене, хайде да вървим!"* Сеймените тръгнали заедно с него към Сливен. Когато приближили, вързали му ръцете назад и така го въвели в града. Вървейки по сливенските улички, Димитър се покланял на всеки срещнат християнин с думите: *"Простете ме, братя! Сам се предадох на тези безбожници, за да прославя Христовата вяра."*

След като доброволно се предал в ръцете на турците, Димитър започнал да се готви за смърт. Три дни той молел пазещите го в тъмницата сеймени да повикат при него йеромонах хаджи Стефан, но молбата му не била изпълнена. Като чул за затворения младеж, отец хаджи Стефан взел със себе си видния сливенец хаджи Никола Феслията, отишъл при мюдюрината и го помолил да освободи Димитър под негова гаранция. Но мюдюринът се извинил, че уж още не му било докладвано за арестувания и ги изпратил при кадията. Кадията пък отказал изобщо да ги приеме под предлог, че е болен.

Вечерта обаче той викнал при себе си мюдюрината и десетина турски първенци и наредил да доведат Димитър. Когато сеймените сторили това, кадията се обърнал към вързания момък с думите: *"Преди три месеца пред мене и пред някои от присъстващите тук бейове ти даде дума да приемеш нашата вяра. Но още същата вечер ти я похули и избяга, без някой да е искал да ти прави зло. Обаче миналото си е минало, а сега, когато си се завърнал и си се предал в нашите ръце, аз искам да вярвам, че Аллах те е просветил по ходатайството на нашия пророк Мохамед и ти си дошъл, за да се потурчиш."*

Тогава Димитър дръзновено извадил от пазвата си кръстчето, което му подарил русенският владика, показал го на кадията и му рекъл: *"Виждаш ли това кръстче? Аз вярвам в нашия Бог — Исус Христос, Който е бил разпнат на такъв кръст. А на вас не съм давал никакво обещание да се потурча, нито пък съм имал някога такова намерение. Ако вие сте взели моите подигравателни думи за истина, то знайте, че*

сте се излъгали. Казваш, че Аллах ме е просветил чрез Мохамед. Отново се лъжеш, защото освен Господ Иисус Христос няма друг ходатай пред Бога (срв. 1 Тим. 2:5). Вашият пророк Мохамед е лъжлив, защото нито с Бога е говорил, нито е пострадал за спасението на човешкия род, както това е направил нашият Господ Иисус Христос. С една дума вярата ви не е истинска и всички вие сте безверници — синове на сатаната. А аз съм християнин и съм готов за името Христово да претърпя всичко, което ще ми сторите!" След това целунал кръстчето и го пуснал в пазвата си.

Кадията рекъл: "Синко, послушай ме! Ти си млад, горещ и неизкусен в ума, понеже са те заблудили ония, при които си бил до онзи ден. Знай, че ще претърпиш голямо наказание, ако не приемеш нашата вяра, защото и сега, и преди, ти я похули тъй силно, че заслужаваш смърт. Давам ти три дни срок, за да си помислиш." И заповядал да отведат Димитър пак в затвора.

Какви изтезания претърпял мъченикът през тия дни от фанатичните и жестоки турци, можем само да си представим. Но когато след тридневния срок кадията отново повикал при себе си Димитър и се убедил, че обещанията и ласкавите обноси не могат да разколебят твърдостта му, решил да го предаде на открити мъчения. На другия ден всички сливенци узнали за станалото, защото бейовете от градския съвет разгласили подробно за случая. Те направили това, за да предизвикат гнева на своите сънародници, които се стекли при кадията и настоявали пред него веднага да стори едно от двете: или да потурчи Димитър, или да нареди хулителят да бъде незабавно обезглавен.

Вестта за мъжественото изповедничество на младежа развълнувала и местните християни. Когато те научили колко смело Димитър е изповядал Христа и как твърдо е решен да пролее кръвта си за Него, по-видните от тях се събрали в тамошния метох на светогорския манастир Дохиар, който се намирал в махалата "Дели балта". Те решили, че трябва духовно да подкрепят младия си съгражданин, тръгнал по трудния път на мъченичеството. С тази цел упълномощили хаджи Никола Феслията да подкупи турския съдия, та той да разреши йеромонах хаджи Стефан да се срещне с Димитър и да поговори насаме с него. Феслията и без подкуп склонил на това съдията и на следния ден свещеникът се срещнал в затвора с блажения Димитър. Хаджи поп Стефан бащински му заговорил: "Всички се възрадвахме, Димитре, заедто си прославил християнската вяра, както древните свети мъченици. Бъди твърд и непоколебим докрай, защото Христовите мъченици се славят и почитат по цялата земя, а каква ли още по-велика слава ги очаква след Страшния Христов съд!"

Мъченикът, който в подетия подвиг се надявал не на своите сили, но единствено на Божията помощ, отговорил с тих глас, едвам жив от понесените изтезания: "Отче, страхувам се, че не ще мога да претърпя докрай мъките. Три ноци подред ме мъчат тия жестоки люде много безчовечно и безбожно. Първата ноц ме биха на голо с мокри дюлеви пръчки. После поставиха на корема ми четири хромела [големи

назъбени камъни за мелене на булгур] и цялата нощ съм лежал на голата земя, вързан за ръцете и нозете на четири страни. Снощи пък ми набиха под ноктите на ръцете и нозете остри спици от бърдо [остри железни игли от тъкачен стан], и сега както виждаш, нито мога да хвана нещо, нито мога да стоя прав." След това Димитър разказал всичко на свещеника: как се крил в Ичера, какво правил в Разград, как отечески го приел и поучил русенският митрополит. Димитър обещал да търпи до смърт мъките за Христа, но помолил йеромонах Стефан да се опита да смекчи тъмничните пазачи, за да не го мъчат така жестоко. Свещеникът го уверил, че заедно с хаджи Никола Феслията ще направи каквото е възможно, за да облекчи страданията му. И като го прегърнал и целунал по челото, излязъл си.

Цяла година Димитър лежал в затвора и бил изтезаван, без никой да може с нещо да облекчи съдбата му. На втората година, многобройна тълпа турци се събрала в конака и започнала да вика на кадията да погуби неверника. Тогава кадията свикал всички турски първенци в Сливен и заповядал да доведат мъченика. Ласкаели го, увещавали го да се потурчи, но Димитър останал непоколебим във вярата си: *"Вие искате насила да ме потурчите. Това е безчестно, защото вашият Аллах не иска насила да го почитат. Пише ли нейде във вашия коран насила да бъдат потурчвани християните? Многого лъжи в него показват, че всички вие ще бъдете хвърлени във вечния огън. При това положение за мене би било голяма глупост, да стана ваш подражател."* Тогава тълпата закрепяла в един глас: *"Да бъде погубен този мръсен неверник! Той пред всички похули нашата вяра и нашия коран!"* Кадията се изплашил от разярената тълпа и осъдил Димитър на смърт.

След три месеца — на 28 януари 1841 г. — от Цариград пристигнало потвърждение на присъдата, към която била добавена следната бележка: *"Да се попита за последен път дали ще пожелае да се поклони в джамията или в църквата! И ако поиска последното, тогава да бъде изпълнена присъдата!"*

Кадията заповядал да доведат Димитър пред събранието и дума по дума му прочел присъдата на турски и на български заедно с добавената от Цариград бележка. Димитър изслушал всичко това и, без да се бави, рекъл: *"Водете ме в църква, дето ще се поклоня и помоля на Бога и на Пресвета Богородица да приемат душата ми."* Разярена, турската тълпа искала веднага да грабне мъченика и да го убие на място, но кадията я укротил.

Християнските първенци на Сливен се събрали пак в Дохиарския метох и с помощта на Иванчо Пашакапулията получили от турския съдия разрешение йеромонах хаджи Стефан отново да посети в затвора мъченика, за да го изповяда и причасти. На 29 януари глашатаят обиколил града, като викал из улиците: *"Правоверни, елате утре на "Аба пазар", за да видите как ще бъде заклан онзи мръсен гяурин, който похули нашата вяра!"*

На 30 януари* 1841 г. в 2 часа сутринта по турски [8 часа сутринта] извели Димитър от затвора и го повели към лобното място. Мъченикът вървял спокойно, със светло и радостно лице, цял окован в железни вериги, с вързани назад ръце. Когато срещал по пътя си християни, казвал им: *"Простете ме, братя, и се помолете на Бога за мене!"* Щом стигнали на определеното място, близо до кулата и фурната, в която по-рано слугувал Димитър, сеймените обкръжили мъченика. Палачът го накарал да коленичи и силно ударил с меч си по врата му.

Димитър продължавал да стои на колене, без да помръдне. След втория удар главата му увиснала и мъченикът се проснал на земята. При третия удар главата се отделила от тялото му. Християните, особено жени и деца, се спуснали да топят памучета и кърпички в кръвта на мъченика. Други пък изравяли пръстта, напоена с мъченическата му кръв, и я отнасяли по домовете си за благословение. А хаджи поп Стефан напълнил едно сандъче с такава пръст и го положил под светия престол в олтара на катедралната църква "Св. Димитрий Солунски". По-късно Сливенският митрополит Гервасий (1897-1919) наредил свещениците да закопаят сандъчето под светия престол, дето се намира и досега.

Тялото на мъченика лежало до вечерта на лобното място непогребано, пазено от стража. Кадията издал нареждане то да бъде хвърлено в река Гунджа, защото според корана земята не бивало да приема останките на гяури, похулили Мохамеда. Тогава свещениците и няколко християни първенци отново се събрали в Дохиарския метох и упълномощили Иванчо Пашакапулията да изпроси от кадията тялото на мъченика за християнско погребение. И тъкмо в момента, когато колата приближавала реката, Пашакапулията показал писмената заповед на кадията и върнал колата назад.

Пренесли тялото на мъченика в метоха. Там го измили и подготвили за погребение. Опелото извършили свещениците хаджи Стефан и Янко в присъствие на събралите се християни, след което тялото на светия мъченик било погребано в градината на метоха. Това станало само преди 160 години, но с течение на времето поради греховната небрежност на няколко поколения българи мястото на погребението било забравено.

Свети Димитър Сливенски приел мъченическа смърт за Христа, когато бил само на 22 години и 4 месеца.

По молитвите на Твоя мъченик Димитър, Господи Иисусе Христе, помилуй и спаси нас! Амин!

*Според едно светогорско предание, записано от инок Партений (Сказание о странствии. Ч. IV. Москва, 1856, стр. 288-290), било 28.03.1841 г., Велики петък.

© Жития на светиите, преведени на български език от църковно-славянския текст на Чети-минеите ("Четви-Минеи") на св. Димитрий Ростовски, източник: www.pravoslaviето.com

Защо в „Жития на светиите“ паметта на мъченика е записана на 30 януари, а в православния календар – на 29 януари?

Свети Димитър Сливенски е малко известен в православната агиография. Той е роден на 9 октомври 1818 г. в Сливен, в семейството на много бедни християни. В житието му четем, че бил неграмотен, но поради постоянното посещение на храмовите богослужения, пеел прекрасно и знаел наизуст много от църковните песнопения. Отличавал се с будна памет и физическа красота, затова турският чорбаджия, при който бил чирак, искал да го принуди да се отрече от православната вяра и да стане мохамеданин. В житието подробно са описани всички опити на турците да го принудят да стане вероотстъпник, както и премеждията, които е преживял. Като не успели, те го осъдили на смърт. Тъй като смъртната присъда трябвало да бъде потвърдена и от Цариград, цяла година св. Димитър лежал в затвора, измъчван, без някой да може да облекчи съдбата му. Потвърждението на присъдата пристигнало със следния текст: "Да му се предложи – в джамията ли иска да се поклони Богу, или в църквата, и ако поиска това последното, тогава да се изпълни смъртната присъда". В отговор на това решение на Цариград св. Димитър казал: „Водете ме в църквата! Там ще се поклоня на Бога и на св. Богородица и ще се помоля да приемат душата ми!“

30 януари 1841 година. Тъмни облаци са надвиснали над Сливен. Сутрин е. Площадите и улиците все още са пусти. Изведнъж в ефира над града се чува вой на зурни и тъпани. Въоръжен турски отряд извежда от зандана младеж, окован в железни вериги и с вързани отзад ръце. Той е осъден на смърт затова, че публично изповядал православната си вяра пред кадията с думите: "Водете ме в църквата. Там ще се поклоня на Бога и на св. Богородица и ще се помоля да приемат душата ми!" Вместо в църквата, водят го към лобното място, където ще бъде обезглавен. Този младеж е бил свети Димитър Сливенски.

Водели го из сливенските улици като голям престъпник, а св. Димитър вървял спокойно и покланяйки се на срещнатите християни, казал: "Прощавайте, братя, и се молете на Бога за мене!" Стигнали пред централната градска фурна. Поставили го на колене. Палачът замахнал с ятагана и главата на мъченика паднала на земята. Буйна кръв потекла от обезглавеното тяло, която попила в рохкавата пръст.

Безжизненото тяло на мъченика останало на лобното място едно денонощие, пазено от стража. На другия ден излязло решение то да бъде хвърлено в реката, защото според Корана земята не можела да приема тялото на човек, похулил Мохамед. Влиятелни сливенски християни обаче успели да склонят кадията и погребали по християнски светия мъченик в двора на Дохиарския метох в Сливен. Игуменът х. поп

Стефан събрал окървавената пръст в едно сандъче, което положил под светия Престол на катедралния храм „Св. Димитър”. По-късно сливенският митрополит Гервасий наредил на свещениците да закопаят сандъчето под светия престол, където се намира и до днес. В катедралния храм „Св. Димитър”, в специално изработена кутия се пазят като светини дървеното кръстче, което светият мъченик е носел на врата си, както и малка дървена икона, която е носел в джоба си.

Така са постъпвали жестоките мюсюлмани с всеки християнин, който дръзнул да изповядва публично своята вяра. В църковния календар са записани като мъченици имената на десетки българи, отдали живота си за православната вяра. Има още стотици, а може би и хиляди други българи, най-вече от района на Родопите, отдали живота си за православната вяра, чиито имена не се знаят И за тях светата Църква непрестанно се моли да упокои Бог душите им в селенията на праведниците.

В книгата „Жития на светиите“ паметта на св. Димитър Сливенски е записана на 30 януари, а в православния календар – на 29 януари. Православните християни не бива да се смущават от това разминаване. Църковният типик разрешава (стр. 278 и др.), когато в един ден има два полиелейни празника, службата на единия да се премести в друг ден, с цел подобаващо отпразнуване и на двата празника. Тъй като на 30 януари православната Църква чества паметта на светите Три светители – Василий Велики, Григорий Богослов и Йоан Златоуст, съставителят на православния календар, с цел да се даде по-голяма тържественост на празника, е преместил полиелейната служба на св. Димитър Сливенски от 30 януари да се отслужва на 29 януари. Това дава възможност на 29 януари в гр. Сливен да има едноцърквиен и целият град „с една уста и едно сърце” да отдаде достойна почит на родния мъченик Христов. Така редом с Божията Премъдрост, Пресвета Богородица, св. Димитър Солунски, св. Николай Мирликийски Чудотворец, св. София и трите ѝ дъщери Вяра, Надежда и Любов, св. Мина и св. Анна, и св. Димитър Сливенски е причислен към сонма на небесните закрилници на гр. Сливен

„Бидейки свята издънка от благочестив сливенски род, Димитрие, мъчениче славни, ти си произрасъл обилни плодове на всяка добродетел, пазейки православната наша вяра и като си завършил мъченически живота си, посрамил си злочестивите агаряни, мъчениче славни, моли Христа Бога да ни дарува велика милост” (Тропар на мъченика).

Вълкан Янев

Изт: <http://mitropolia.sliven.net>

Икона: www.dunavmost.com

2023 г.